

6. Догадайло Я. В. Экономическая результативность деятельности предприятий / Я. В. Догадайло, Н. А. Кизим, А. Н. Тищенко. – Харьков : ИНЖЕК, 2005. – 144 с.
7. Економіка праці і соціально-трудо­вих відносин : навч. посіб. / [В. М. Ковальов, В. С. Рижиков, О. Л. Єськов О. Л. та ін.]. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 256 с.
8. Економіка праці та соціально-трудо­ві відносини : навч. посіб. / за заг. ред. проф. Є. П. Качана. – Тернопіль : ТДЕУ, 2006. – 373 с.
9. Гринева В. Н. Методика оценки трудового потенциала предприятия / В. Н. Гринева, В. Л. Смолюк // Економіка розвитку. – 2002. – № 4 (24). – С. 87-89.

Голанов А. М.

Студент факультету економіки та управління
Східноєвропейський національний університет
ім. Лесі Українки, м. Луцьк

Науковий керівник: Скорук О. В.

К.е.н., доцент Східноєвропейський національний
Університет ім. Лесі Українки, м. Луцьк

СУТНІСТЬ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Стабільне функціонування та зростання економічного потенціалу будь-якого підприємства значною мірою залежить від ефективної системи фінансово-економічної безпеки, особливе місце в якій посідає інформаційна безпека підприємства. Інформація, яка стосується всіх напрямів діяльності підприємства, є найціннішим і найдорожчим ресурсом, а проблема захисту інформації посилюється з появою нових загроз. Цілеспрямовані або ненавмисні впливи на інформаційну сферу з боку зовнішніх або внутрішніх джерел можуть завдати значної шкоди не лише інформаційним інтересам, а й становлять загрози та небезпеки для безпеки підприємства загалом.

Інформаційна безпека підприємства в сучасних умовах – одна з необхідних умов нормального функціонування підприємства. Все більш очевидною стає залежність загального рівня фінансово-економічної безпеки підприємства від інформаційної складової.

Значне коло питань із дослідження проблем забезпечення інформаційної безпеки та управління її системою висвітлене у роботах вітчизняних та зарубіжних вчених: Н. В. Бекетова, А. В. Бегуна, В. М. Богуша, А. В. Велігури, З. Б. Живко, М. О. Живко, М. І. Зубка, С. В. Кавуна, І. С. Керницького, В. Л. Ортинського та ін. Проте слід зауважити, що більшість науковців зосереджують увагу лише на окремих теоретичних аспектах забезпечення інформаційної безпеки підприємства. Досі не існує однозначного визначення понять «інформаційна безпека підприємства», «система інформаційної безпеки підприємства», відсутній загально­визнаний інструментарій оцінювання інформаційної безпеки підприємства та підхід до формування й управління системою інформаційної безпеки підприємства.

Серед науковців та практиків не існує однозначної думки про визначення сутності поняття «інформаційна безпека підприємства» (табл. 1), що суттєво ускладнює процес обґрунтування практичних рекомендацій для створення ефективної системи інформаційної безпеки підприємства.

Аналіз публікацій з питань визначення інформаційної безпеки підприємства показав, що коло тлумачень його сутності дуже широке – від вузького його розуміння, як збереження

конфіденційності, цілісності та доступності інформації, до таких загальних категорій, як захищеність інформаційного середовища підприємства для забезпечення його нормального функціонування та динамічного розвитку.

Таблиця 1

Визначення поняття «інформаційна безпека підприємства»

Визначення	Автор
Інформаційна безпека підприємства – збереження конфіденційності, цілісності та доступності інформації	М. Ю. Тацюра [4, с. 452]
Інформаційна безпека підприємства – це стан внутрішнього та зовнішнього інформаційно-комунікаційного середовища і процесів управління його складовими й діяльністю із забезпечення безпеки, що формує відповідний цілям функціонування підприємства рівень інформатизації і забезпечує попередження виникнення загроз інформаційній безпеці й нейтралізацію їхнього впливу	А. О. Чередниченко [5, с. 7]
Інформаційна безпека промислового підприємства – всі елементи системи управління підприємством, пов'язані з визначенням, досягненням конфіденційності, цілісності, доступності, неспростовності, підзвітності, автентичності та достовірності інформації або засобів її обробки	М. В. Верескун [2, с. 55]
Інформаційна безпека – комплекс заходів та засобів щодо забезпечення збереження інформації, що знаходиться в системі інформаційного забезпечення діяльності підприємства, переданої, оброблюваної, а також тієї, що зберігається та надається системою	А. В. Велігура [1, с. 28]

Надійний захист інформації підприємства можливий лише за комплексного або системного підходу до її організації. Тому існує таке поняття як система забезпечення інформаційної безпеки підприємства.

Система забезпечення інформаційної безпеки кожного підприємства – індивідуальна, її повнота і дієвість залежать від чинної в державі законодавчої бази, від обсягу матеріально-технічних і фінансових ресурсів, виділених керівниками підприємств, від розуміння кожним із працівників важливості гарантування інформаційної безпеки, а також від досвіду роботи керівників служб безпеки підприємств.

У науковій та навчальній літературі існують різні підходи до визначення сутності поняття «система забезпечення інформаційної безпеки підприємства». Т. В. Смачило та М. І. Кахній вважають, що система інформаційної безпеки – це взаємопов'язана сукупність напрямів, методів, засобів, заходів, які спрямовані на захист інформаційної інфраструктури підприємства від будь-яких випадкових або навмисних, зовнішніх або внутрішніх загроз, що можуть привести до крадіжки, пошкодження або несанкціонованій зміні та використання інформації, розголошення або її витоку [3, с. 970].

Головною метою системи інформаційної безпеки є забезпечення сталого розвитку підприємства, запобігання загроз його безпеки, захист законних інтересів від протиправних посягань, недопущення розголошення, втрати, витоку, спотворення і знищення інформації, забезпечення ефективної виробничої діяльності всіх структурних підрозділів [3, с. 970].

Вважаємо, що система забезпечення інформаційної безпеки підприємства – це упорядкована сукупність заходів, спрямованих на захист діяльності підприємства від загроз зовнішнього та внутрішнього середовищ і сприяння його стабільному й ефективному функціонуванню відповідно до мети його діяльності.

Отже, головною метою системи забезпечення інформаційної безпеки є створення умов для функціонування підприємства, запобігання загроз його безпеки, захист законних інтересів підприємства від протиправних посягань, недопущення розкрадання фінансових засобів, розголошення, втрати, витоку, спотворення і знищення службової інформації, забезпечення в рамках виробничої діяльності всіх підрозділів підприємства [1, с. 29].

Список використаних джерел:

1. Велігура А. В. Оцінювання стану інформаційної безпеки підприємства / А. В. Велігура // Управління проектами та розвиток виробництва. – 2014. – № 4(52). – С. 28–39. – Режим доступу до журн. : <http://oaji.net/articles/2015/280-1433871208.pdf>.
2. Верескун М. В. Методичне забезпечення системи інформаційної безпеки промислових підприємства / М. В. Верескун // Економіка і організація управління. – 2014. – № 2(18). – С. 54–60.
3. Смачило Т. В. Теоретичні засади управління системою інформаційної безпеки підприємства / Т. В. Смачило, М. І. Кахній // Молодий вчений. – 2016. – № 12.1(40). – С. 969–972.
4. Тацюра М. Ю. Проблемні аспекти стандартизації у галузі інформаційної безпеки підприємства / М. Ю. Тацюра // Сталый розвиток та екологічна безпека суспільства в економічних трансформаціях : матеріали Другої наук.-практ. конф. (м. Бахчисарай, 23-24 верес. 2010 р.) / М-во освіти і науки України ; НДІ сталого розвитку та природокористування, РВПС України НАН України, Кримський інститут КНЕУ ім. Вадима Гетьмана. – Сімферополь: Фенікс, 2010. – С. 451–453.
5. Чередниченко А. О. Організаційно-економічне забезпечення управління інформаційною безпекою підприємств будівельної галузі : автореф. дис...канд. екон. наук : 21.04.02 «Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності» / А. О. Чередниченко. – Харків, 2016. – 21 с.

Горбунов В.О.

Студент факультету економіки та управління
Східноєвропейський національний університет
ім. Лесі Українки, м. Луцьк

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА В РИНКОВИХ УМОВАХ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

В сучасних ринкових умовах, коли правила господарської діяльності встановлює ринок, для підприємств виникає додаткова необхідність у постійному пошуку та створенні конкурентних переваг та підвищення конкурентоспроможності підприємства. В даний час ринок України під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів знаходиться в процесі постійних змін, що зумовлює суб'єктів господарювання швидко реагувати на зміни в господарській ситуації з метою забезпечення стабільного фінансового стану і постійного покращення процесу виробництва згідно зі зміною кон'юнктури ринку. Що безпосередньо сприяє покращенню рівня конкурентоспроможності підприємств.

Конкурентоспроможність підприємства є найбільш актуальною проблемою його діяльності, чим вищий рівень конкурентоспроможності підприємства, тим більш прибутковим воно є. Саме тому одним із найважливіших питань є підвищення ефективності використання сучасних інструментів у процесі забезпечення конкурентоспроможності на ринку виробництва та продажу складних машинобудівних виробів та надання послуг із забезпечення їх експлуатації.

Дослідженню питання конкурентоспроможності підприємства та шляхи її підвищення приділяли увагу як вітчизняні так і зарубіжні науковці, серед яких можна виділити таких, як: Загорна Т.О., Іванова Ю.Б., Тищенко О.М., Кавасаки Г., Калягин Г.В., Котельников Д.І., Антонюк К. І., Борисенко З., Вагин І., Дейли Дж, Должанський І.З., Задорожна С.М., Куденко Н. В., своїми працями вони здійснили вагомий внесок в загальні поняття конкурентоспроможності підприємства.